

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin İş Dünyasında Adil Çalışma Koşullarının Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar

1800-2000

18.yy da çocuk işçiliğinin azalmasının nedeni bir miktar kapitalizmin gelişmesi ile ilgilidir. Teknolojik gelişmelerle makinalaşmanın ortaya çıkması üretim alanlarında çocuk işgücüne duyulan ihtiyacın daha az olmasına neden olmuştur. 18.yy'da ABD'nin diğer eyaletlerinde de çocukların çalışma yaşı ve saatleri konusunda sınırlandırılmalar getirilmeye başlanmıştır.

1800'lu Yıllar

1779
Çocukların çalıştırılmasına yönelik ilk sosyal politika önemi İsviçre'nin Zürih Kanton'unda alınmıştır. Bu düzenleme ile çocukların zorunlu öğrenimlerinden önce, tekstil atölyelerinde çalıştırılmaları yasaklanmıştır. Bununla birlikte 13-19 yaşlarındaki çocukların; ancak ebeveynleri ve komşuları yanında, dinsel otoritenin denetiminde çalıştırılabilecekleri kararlaştırılmıştır.

1802

İngiltere - Çocukların Çocukların Bedensel ve Tinsel Sağlıkları Hakkında Yasası:

Bu yasaya göre, çarıklar geceli gündüzlü işverenin yanında kalırlarsa; işveren, kız ve erkek çocuklar için ayrı ayrı yatakhaneler kurmakla yükümlü tutulmakta, çocukların günlük çalışma saatleri, 12 saat olarak belirlenmekte, çocukların okuma yazma öğrenmeleri için okula devamlılıkları sağlanmakta, çocuklara yılda bir kez giysi verilmekte, çocukların gece çalışmaları yasaklanmaktadır.

1842

ABD Massachusetts eyaletinde 12 yaş altındaki çalışan çocukların çalışma süreleri günlük 10 saat olarak belirlendi.

1819

İngiltere - Pamuk Dokuma Fabrikaları Yasası Düzenlemesi

9 yaşından küçük çocukların pamuklu dokuma fabrikalarında çalışmaları yasaklandı. 18 yaşının altındaki çocuklar için çalışma süresi en fazla 12 saat olarak belirlendi.

1841

Fransa'da 1841 Yasası

Asgari çalışma yaşı 8 ile sınırlandırıldı ve bu yasa diğer dükkan ve fabrikaları da kapsadı. 8-12 yaş arası çalışma süresi azami 8 saat olarak belirlendi.

1900'lu Yıllar

1904'te ABD'de Ulusal Çocuk İş Kanunu için kampanya başlatıldı. 1938'e kadar federal bir yasa kabul edilmedi.

1919

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kuruldu.

ILO 1919 yılında, Birinci Dünya Savaşı'na son veren Versay Anlaşması kapsamında, evrensel ve kalıcı bir barışın ancak sosyal adalet temelinde inşa edilebileceği inancından hareketle kurulmuştur. ILO üç tarafı, icra organlarında hükümet, işveren ve işçi temsilcilerinin yer aldıkları bir kuruluştur. Güvenlikle ilgili, insancıl, siyasal ve ekonomik mülahazalar sonucunda ortaya çıkmıştır. ILO Anayasası'nın bunları özetleyen giriş bölümünde Taraf Devletlerin 'adalet ve insanlık duygularıyla, dünyada kalıcı bir barış sağlamak adına' hareket ettikleri belirtilmektedir.

1930

ILO 29 N°lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi

Sözleşme zorla ya da zorunlu çalıştırmanın her tür biçimine son verilmesini öngörmektedir. Ancak, askerlik hizmeti, mahkûmların belirli bir denetime göre çalıştırılmaları, yangın ve deprem gibi olağanüstü durumlarda gerek duyulan çalışma biçimleri için istisna tanınmaktadır.

BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (ESKHS)

16 Aralık 1966'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen ve 3 Ocak 1976 itibarıyla yürürlüğe giren çok taraflı bir sözleşmedir. Sözleşmeyle, taraf devletler bireylere işçi hakları, sağlık hakkı, eğitim hakkı ve yeterli bir yaşam standardı hakkı dahil olmak üzere çeşitli ekonomik, sosyal ve kültürel haklar verilmesine yönelik çalışmayı taahhüt etmektedir. Türkiye 2003'te beyanlar ve çekinceler ile sözleşmeyi imzalamıştır.

1976

BM Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (MHS)

Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi, BM Genel Kurulunca 16 Aralık 1966 tarihinde imzaya açılmıştır. Sözleşme, Mart 1976 tarihinde yürürlüğe girmiştir. BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi, BM bünyesinde oluşturulan altı temel insan hakları sözleşmesinden biridir. Türkiye Sözleşmeyi 15 Ağustos 2000 tarihinde imzalamıştır.

1977

ILO Çok Uluslu Şirketler ve Sosyal Politika ile İlgili İlkeler Üstü Bildirgesi

Bildirge emek hakları üzerine yoğunlaşmış, şirketlerin IHEB ve ilgili uluslararası insan hakları sözleşmelerine saygı göstermeleri çağrısında bulunmuştur. Ancak bu bildirge tavsiye niteliğinde olduğundan herhangi bir bağlayıcılığı ve takip mekanizması olmaması nedeniyle uygulanabilirliği zayıflatmaktadır.

1998

ILO Çalışma Yasasında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi

Bu bildirge ile uluslararası topluluğun işçi ve işverenlerin örgütlenme özgürlüğü ve etkin toplu pazarlık haklarına "iyi niyet çerçevesinde riayet etme, geliştirme ve gerçekleştirme" taahhüdünü ortaya koymuştur. Konferans ayrıca, üye ülkelerin zorla çalıştırma ya da zorunlu çalıştırmanın her tür şeklini ortadan kaldırma, çocuk emeğinin etkili biçimde yasaklanması, istihdam ve mesleki düzeyde ayrımcılığın yok edilmesi yönünde çaba gösterecekleri taahhüdünde bulunmuştur. Bu Bildirge, üye ülkelerin, ilgili Sözleşmeleri imzalamamış olsalar dahi bu Bildirgede yer alan temel ilkelere riayet etmekle yükümlü olduklarını belirtmektedir.

1998

Kimberley Süreci

Birleşmiş Milletler tarafından 1998 yılında alınan 1173 sayılı ilk kararda ham elmasın isyancı grupların faaliyetlerinin finansmanında kullanıldığından bahsedilmiştir. Konuyla ilgili raporlara göre 1990'lı yıllardaki elmas üretiminin yaklaşık %20'sinin illegal amaçlara yönelik olduğu, yaklaşık %15'inin ise çatışmacı grupların kontrolünde olduğu tespit edilmiştir. Ancak Dünya Elmas Konseyi'nin tahminlerine göre bu oran 2004 yılı itibarıyla %1'lere gerilemiştir. 2000 yılı Mayıs ayında Güney Afrika'nın Kimberley kasabasında bir toplantı gerçekleştirilerek çatışmacı gruplar tarafından yapılan elmas ticaretini engelleyecek çözüm yolları üzerinde tartışılmıştır. Aynı yıl Aralık ayında ise Birleşmiş Milletler Genel Kurulu uluslararası bir sertifika sistemi oluşturulmasına yönelik bir kararı kabul etmiştir.

1992

BM Çevre ve Gelişim Hakkında Rio Deklarasyonu

Çevre ve Gelişim Hakkında Birleşmiş Milletler Konferansı, 3-14 Haziran 1992 tarihleri arasında Rio de Janeiro'da toplanarak, 16 Haziran 1972 tarihinde Stokholm'de kabul edilen İnsan Çevresi Hakkında Birleşmiş Milletler Bildirgesi'ni yeniden onaylayarak ve bunun üzerine inşa etme arayışıyla kabul edilmiştir. Devletler, toplumların ve insanların anahtar sektörleri arasında yeni işbirliği düzeyleri oluşturmak yoluyla yeni ve eşitlikçi küresel bir ortaklık oluşturma amacındadır.

1994

Gençlerin İşte Korunmasına İlişkin AB Konseyi Direktifi:

AB Konseyi tarafından sunulan bu direktif 18 yaşından aşağı olan, bir iş mukavelesi ile veya Üye Devletler mevzuatı veya diğer düzenlemelere göre bir iş ilişkisi bulunan kişilere yöneliktir. Çocuk işçiliği ve genç işçilerin korunması amacındadır.

1990

Etik Ticaret Girişimi (ETI)

ETI, 1990'lı yılların başında, şirketlerin tedarik zincirlerindeki işçilerin yaşamlarında bir fark yaratmak için kurulmuş bir organizasyondur. ETI, perakendecilerin, markaların ve tedarikçilerinin, sattıkları ürünleri üreten kişilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi için sorumluluk almaları anlamına gelir. ETI, bünyesine katılan şirketler, tüm tedarikçilerinin üzerinde benimsedikleri bazı çalışma kodlarını benimseler ve bu kodları uygulamaya çalışırlar.

1992

ILO-IPEC:

Çocuk işçiliğinin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Program (IPEC), ILO'nun 1992'den beri yürüttüğü bir programdır. IPEC'in amacı, çocuk işçiliği sorunlarını çözmek için ulusal kapasiteleri güçlendirerek ve bunları yaratarak çocuk işçiliğinin aşamalı olarak ortadan kaldırılması için çalışmaktır. 1992'de Türkiye'nin de arasında bulunduğu 6 ülkede uygulanmaya başlanmıştır.

1950

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

4 Kasım 1950'de İnsan Hakları Bildirisinde bulunan hakları topluca güvence altına almak için Avrupa Konseyi üyelerinin üzerinde anlaştıkları metindir. Avrupa Konseyi'nin bu anlamda ilk adımı 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanan ve 3 Eylül 1953'te yürürlüğe giren "İnsan Hakları ve Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (AIHS)"'dir. AIHS 59 maddeden ve ek protokollerden oluşur. Demokratik rejimlerin devam ettirilmesi açısından gerekli olan asgari hak ve özgürlükleri güvenceye alarak işe başlamış, zamanla insan hakları listesini genişletmiştir. AIHS ekonomik, sosyal ve kültürel haklardan çok sivil ve politik hakların korunmasına öncelik vermiştir. Türkiye 18 Mayıs 1954'te sözleşmeyi onaylamış, mahkemenin zorunlu yargı yetkisini ise 28 Ocak 1990'da kabul etmiştir.

1951

ILO 100 N°lu Eşit Ücret Sözleşmesi

Erkek ve kadınların, eşit işlerde eşit ücret ve sosyal haklara sahip olmalarını öngörmektedir.

1960

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) kuruldu.

OECD, 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Sözleşmesi'ne dayanarak, 1961'de kurulmuştur ve savaş yıkıntıları içindeki Avrupa'nın Marshall Planı çerçevesinde yeniden yapılandırılması amacıyla 1948 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün (OEEC) doğrudan mirasıdır. Üyelerinin büyük bir bölümü AB ve IUT üyeleridir, çoğunluğu da gözlemci üyelerdir. OECD ülkeleri sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelere dayanmaktadır.

1973

ILO 138 N°lu Asgari Yaş Sözleşmesi

İşe kabulde asgari yaşı zorunlu, temel eğitimin tamamlandığı yaştan daha düşük olamayacağını öngörmek, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır. Türkiye bu sözleşmeyi 1998 yılında onaylamıştır.

1974

BM 677

Gelişmekte olan 77 Birleşmiş Milletler üyesinin ortak ekonomik çıkarlarını korumak, konseyde müzakere güçlerini artırmak amacıyla kurduğu gayriresmî gruptur. Kurulduğunda 77 olan üye sayısı Kasım 2013 itibarıyla 134'e ulaşmıştır. BM Genel Kurulu uluslararası yeni ekonomik düzen kurulabilmesi için bir deklarasyon yayımladı ve bir eylem planı kabul etti. "Çok uluslu şirketlerin faaliyetlerinin düzenlenmesi ve kontrolü" ilk defa bu metinde yer almıştır.

1998

Uluslararası Af Örgütü Human Şirketler için İnsan Hakları İlkeleri

rehberini yayımladı. Çok uluslu şirketler de insan haklarının geliştirilmesine ve korunmasına katkıda bulunma sorumluluğuna sahip olduğunu savunan UAO, şirketlerin ve finansal kurumlar toplumun organlarıdır ve operasyonları insanları doğrudan ve dolaylı biçimde olumsuz etkileyebilmektedir. UAO'nun 1998'de geliştirdiği "Human Rights Principles For Companies" ILO, BM gibi temel bildiri ve sözleşmeleri temele almaktadır.

1999

Adil Giyim Vakfı (FWF)

FWF; 1999'da, Hollandalı bir sendika olan FNV ve hazır giyim işçileri için bir savunma grubu olan Temiz Giysi Kampanyası'nın hazır giyim endüstrisindeki çalışma koşullarını iyileştirmek için bir araya gelmesiyle başlamıştır.

1996

Adil Emek Derneği (FLA)

FLA, dünya çapında işçi haklarını korumaya yönelik üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve sosyal açıdan sorumlu şirketleri işbirliğine dahil eden bir ortaklıktır. FLA, şirketlere, ürünlerinin üretildiği her yerde uluslararası kabul görmüş çalışma standartlarını gönüllü olarak karşılamaya yükümlülüğü koyar.

1997

Uluslararası Sosyal Sorumluluk Yönetim Sistemi (SAI)

İş dünyasında insan haklarının gelişimine ve korunmasına yönelik çalışmalar yapan küresel bir sivil toplum örgütüdür. SAI, çok sektörlü SA8000® Standardının yanı sıra Social Fingerprint®, TenSquared ve diğer eğitim ve kapasite geliştirme programlarını kullanarak işletmelerin ve tedarik zincirlerinin her seviyesindeki çalışanları ve yöneticileri eğlendirir.

1957

ILO 105 N°lu Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi

Zorla ya da zorunlu çalıştırmanın herhangi bir biçiminin siyasal zorlama ve eğitime, siyasal ya da ideolojik görüşlerin açıklanması nedeniyle cezalandırma, işgücünü harekete geçirme, çalışma disipliniyi sağlama, ayrımcılık ve greve katılanları cezalandırma aracı olarak kullanılmasını yasaklamaktadır.

1958

ILO 111 N°lu Ayrımcılık (İstihdam ve Meslek) Sözleşmesi

İş verme, eğitimi ve çalışma koşullarının düzenlenmesinde ırk, renk, cinsiyet, din, siyasal görüş, ulusal kimlik ve sosyal köken temelinde ayrımcılık yapılmasının ulusal politikalarla önlenmesi, fırsat ve uygulama alanında eşitliği geliştirme çağrısında bulunmaktadır.

1966

Birleşmiş Milletler İki Sözleşmeler: Medeni ve Siyasal Sözleşmeler

Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan ve İkiz Sözleşmeler olarak bilinen "Medeni" ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (International Covenant on Civil and Political Rights) ile Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 16 Aralık 1966'da 2200 A(XIX) sayılı kararla kabul edilmiştir. Bu güne kadar 191 Birleşmiş Milletler üyesinden 148'i bu sözleşmeleri kabul etmiştir. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri bu sözleşmelerde taraftır. İkiz Sözleşmelerin en önemli özelliği, Evrensel Beyannameye göre zayıf da olsa bir denetim mekanizmasının sahip olmalarıdır. Elbette bu mekanizma bugün insan haklarının bölgesel olarak sahip olduğu denetim sistemleriyle kıyaslanamaz. İkiz Sözleşmeler ve bu Sözleşmelere göre Taraf Devletler tarafından verilen raporlar ile bu raporlara göre Komite ve Konsey tarafından hazırlanan raporlar bugün de insan hakları açısından önemli belgelerdir. Türkiye bir yıl içinde her iki sözleşme için ilgili İnsan Hakları Komitesi ve Ekonomik Sosyal Konsey'e birer rapor vermek zorundadır.

1997

Küresel Raporlama Girişimi (GRI)

Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative -GRI) (Çevreye Duyarlı Ekonomiler Koalisyonu (CERES) ve BM Çevre Programı (UNEP) tarafından başlatılmış, şirketlerin sürdürülebilirlik raporları hazırlamasını destekleyen bir girişimdir. Sürdürülebilirlik raporunun içeriğine dair bir rehber sunan ve çok paydaşlı aynı zamanda bağımsız bir girişim olan GRI, ekonomik, ekolojik ve toplumsal alandaki etkinliklerin sürdürülebilirlik raporlarında nasıl yer verilmesi gerektiğine dair yol göstericidir.

1999

ILO 182 N°lu Çocuk İşçiliğinin En kötü Biçimleri Sözleşmesi

Çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin acilen ve etkili biçimde ortadan kaldırılmasını sağlayacak önlemlerin alınmasını öngörmektedir. Çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri arasında kölelik ve benzeri koşullarda çalıştırma, silahlı çatışmalarda kullanılmak üzere zorla askere alınma, fuhuş ve pornografi amaçlarıyla ve yasa dışı işlerde kullanılma ve bu arada çocukların sağlığına, güvenliğine ve ahlaki değerlerine zarar verecek işler yer almaktadır. Türkiye bu sözleşmeyi 2001 yılında onaylamıştır.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin İş Dünyasında Adil Çalışma Koşullarının Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar

2000'li Yıllar

2000

BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi'ne ek protokol

1. Çocukların silahlı çatışmalardan korunması
2. Çocukların çocuk ticaretinden korunması
3. Çocukların cinsel istismardan korunması

Protokol, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 25 Mayıs 2000 tarih ve A/RES/54/263 sayılı kararıyla kabul edilmiş ve imzaya açılmıştır. 14. maddede uyarınca, 18 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye, Protokol'ü 8 Eylül 2000 tarihinde imzalamış, 19 Eylül 2002 tarihinde yürürlüğe sokmuştur.

2000'li Yıllar

2000

26 Temmuz 2000-BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN GLOBAL COMPACT)

"Sürekli rekabet içindeki dünyaya ortak bir kalkınma kültürü oluşturmak üzere evrensel ilkeler önaren yeniliği, bir kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı" olarak BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun tarafından sunulan BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin vizyonu, "sürdürülebilir ve kapsamlı küresel ekonomi'dir. Taraf olmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Başlangıçta 50 şirkete yola çıkan bu girişimi benimseyen şirketlerin sayısı bugün tüm dünyada 16 bine ulaşmış durumdadır. Küresel İlkeler Sözleşmesi özel sektör kuruluşlarını, on temel evrensel ilkeye uymaya çağırmaktadır. Bu sözleşmede yer alan ilkelerden ikisi doğrudan insan haklarıyla ilgilidir. Sözleşmeye katılan şirketlerden insan haklarını desteklemeleri, saygı göstermeleri ve hak ihallerine duyarlı kalmamaları beklenmektedir.

2000

Birleşmiş Milletler Binyıl Kalkınma Hedefleri

Birleşmiş Milletler'e üye olan 192 ülke tarafından 2015'e kadar yerine getirilmesi planlanan sekiz hedeften oluşmaktadır. Eylül 2000'de Birleşmiş Milletler'in New York Binyıl Zirvesi'nde resmleştirilmiştir.

2000

OECD 1976 yılında yayınladığı ÇUŞ Rehberi güncellemiştir. Bu rehber ÇUŞ faaliyetleri için gönüllülük temeline dayalı ilkeler ve standartlar getirmiştir. İlkelerin ihlali durumunda üye ülkelerde bulunan Ulusal Temas Noktaları (UTN)'na gerçek ve tüzel kişilerin şikayette bulunması yolu açılmıştır.

2000

AB Temel Haklar Bildirgesi

Avrupa Birliği tarafından hazırlanan ve bireylere birtakım temel hakları tanıyan bir belgedir. Bildirgenin içeriği bakanlar düzeyinde kararlaştırılmış ve Avrupa Birliği Anayasası olarak yürürlüğe girmesi öngörülen taslağa dâhil edilmiştir. İçeriğinde bulunan zorla çalıştırma, çocuk işçiliği ve asgari çalışma yaşı ve çocukların evde ve işyerinde fiziksel ve manevi tehlikelere karşı korunmasına yönelik maddeler önemlidir.

2004

BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi

Bu Sözleşme ile; Yolsuzluğun önlenmesi ve yolsuzlukla mücadele amacıyla alınan önlemlerin daha etkin ve verimli kınması, b) Malvarlığının geri alınması dâhil olmak üzere, yolsuzluğun önlenmesi ve yolsuzlukla mücadelede uluslararası işbirliği ve teknik yardımlaşmanın teşvik edilmesi, kolaylaştırılması ve desteklenmesi, c) Bütünlüğünün, hesap verme sorumluluğunun ve kamusal işlemlerin ve kamu malvarlığının uygun yönetiminin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

2005

2011 yılında BM İnsan Hakları Rehber İlkeleri'nin çalışma süreci başlamıştır.

2005

UNDP İstanbul Proje Ofisi'nin açılışı.

2005

Türkiye Kimberley sürecine dahil olmuştur.

2005

AÇSHB Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi için Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi ILO 182 sayılı Sözleşme gereğince Bakanlık tarafından ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla 2005-2015 yıllarını kapsayan "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi için Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi" hazırlanmış ve uygulanmıştır. 2015 yılında tamamlanan söz konusu politika ve program çerçevesi, 2017-2023 dönemini kapsayacak şekilde güncellenecektir.

2010

ISO 26000

ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Rehberi

ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Gönüllülük esasına dayanan bir diğer mekanizma Uluslararası Standartlar Teşkilatı'nın (ISO) iş hayatında sosyal sorumluluk alanına yönelik 2010 yılında hazırladığı ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Rehberi'dir. Rehber sadece şirketlerle birlikte tüm kurum, kuruluş ve ülkelere de hitap etmektedir. Rehber, ISO standartları bazında bir belgeleme sağlamak amacı ile hazırlanmıştır. Kurum, şirket, kuruluş ve ülkelerin sosyal sorumluluğu benimsemesi konusunda kalıvsızlık etmeyi amaçlamaktadır.

2011

OECD

OECD Rehber İlkeler 2011 yılında tekrar gözden geçirilerek takip/sıkayyet mekanizması eklenmiş, şirketleri olumlu davranışları sergilemeye teşvik etmek ve bu davranışları izlemek amacıyla Ulusal Temas Noktaları (UTN) adı verilen bir sistem geliştirilmiştir. Sistem, çok uluslu bir şirketin referans aldığı ülkelere uygun davranmadığına dair bir izleme gerçekleştirmek veya bir şikayetin dile getirilmesi durumunda UTN'lerin devreye girerek, konunun incelenmesini sağlamaktadır. Bu süreçte UTN'ler iş sendikaları, STK'lar gibi kurumlar ile çok uluslu şirketler arasında arabulucu ve uzlaştırıcı görevi üstlenmektedir. Bir izleme mekanizmasının olması, OECD Rehber İlkeleri'ni ILO ve BM sözleşmelerinden ayırmaktadır.

2011

OECD

OECD ÇUŞ İlkelerine Rehber İlkeleri eklemiştir. ÇUŞ'ların gerekli özeti gösterme, teknik değerlendirmeyi şirketlerin karar verme ve risk yönetimi sistemlerinin bir parçası olarak görmeleri gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca OECD ihracat kredi kuruluşlarının kredi verirken özen gösterme ve teknik değerlendirme yapmalarını şart koşmuştur.

2015

Stop Child Labour (SCL)

Farklı kurumların bir araya gelmesiyle oluşturulan bir koalisyon olan SCL, çocuklar için iyi ve özgün eğitim, yetişkinler için makul bir gelirini savunuculuğunu yapmaktadır. 5x5 Stepping Stones For Creating Child Labour Free Zones Rehberini yayınlamıştır. Bununla geniş katılımı bir model sunmaktadır.

2015

Action for Justice

Action for Justice (A4J) iş dünyasında insan haklarını izlenmesine yönelik faaliyetler yapan bir platformdur ve iş dünyasında insan haklarını korunmasına yönelik bir rehber yayınlamıştır.

2016

BM sürdürülebilir kalkınma için 2030 Gündemi

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Ocak 2016'da yürürlüğe girmiştir ve takip eden 15 yıl boyunca UNDP politikası ve finansmanına rehberlik edecektir. Birleşmiş Milletler'in öncü kalkınma ajansı olarak UNDP, 170'ten fazla ülke ve bölgede çalışmaları vastasıyla amaçların uygulamaya konulması için eşsiz konumdadır. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), diğer bir deyişle Küresel Amaçlar, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamaları sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır. Bu 17 amaç, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin başarılarının üzerine inşa edilmekte; bir yandan da diğer önceliklerin yanı sıra iklim değişikliği, ekonomik eşitsizlik, yenilikçilik, sürdürülebilir tüketim, barış ve adalet gibi yeni alanları içermektedir. 2030 Agenda BM İnsan hakları Beyanname'sine, uluslararası insan hakları anlaşmalarında ve diğer insan hakları belgelerinde yer almaktadır. İnsan haklarının ekonomik, toplumsal ve çevresel olmak üzere üç alanda sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için oynadığı kritik rolü vurgulanmaktadır. BM Rehber İlkeleri ile Agenda 2030 birbirine bağlıdır.

BetterWork

2018

Daha İyi İş Programı; çalışma koşullarını ve işçiler için işçi haklarına saygıyı iyileştirmek ve hazır giyim işletmelerinin rekabet gücünü artırmak için hazır giyim endüstrisinin tüm seviyelerini bir araya getiren kapsamlı bir programdır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Bankası Grubu üyesi Uluslararası Finans Kurumu (IFC) arasında bir işbirliği ile başlatılan programa dahil olan şirketler ILO temel çalışma standartlarını da içeren; tazminat, sözleşmeler, iş sağlığı ve güvenliği ile çalışma süresini kapsayan ulusal mevzuata uyum sağlamayı kabul eder, bu alandaki çalışma koşullarının istikrarlı bir biçimde iyileştirilmesini hedeflemektedirler.

2016

Unicef İnsani Kuvvetli Çocuklar Raporu

Unicef tarafından insan hakları ve çocuk işçiliği bağlamında yayınlanmış bir diğer rapordur.

2016

ILO Ticaret Birlikleri ve Çocuk İşçiliği

ILO tarafından iş dünyasında çocuk işçiliği üzerine hazırlanan bir rehberdir.

2017

Türkiye Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)

2015 yılında tamamlanan Türkiye Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı 2017-2023 yıllarını kapsayacak şekilde güncellenmiştir. Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programında (2017-2023), öncelikli hedef grupları "Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı, Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma" olarak belirlenmiştir.

2017

OECD Due Diligence Guidance, Havaîr Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zinciri Rehberi

OECD ayakkabı ve konfeksiyon sektöründe tedarik zincirini odağa alan bir diğer rehberdir.

2018

ILO 2025 Yılına Kadar Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi raporunu yayınladı.

2018

Türkiye Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) işbirliğiyle bir otelde düzenlenen "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Deklarasyonu İmza Töreni"nde 2018 yılının "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı" ilan edildi.

2018

OECD Due Diligence Guidance Sorumlu İş Davranışları Rehberi

OECD bu rehber ile çok uluslu işletmeler için, durum tespiti tavsiyeleri ve ilgili hükümler hakkında sade açıklamalar sunarak OECD Kılavuzlarının uygulanması konusunda pratik destek sağlamaktadır. Bu tavsiyelerin uygulanması, işletmelerin operasyonları, tedarik zincirleri ve diğer iş ilişkileriyle ilgili olabilecek işçiler, insan hakları, çevre, rüşvet, tüketiciler ve kurumsal yönetim ile ilgili olumsuz etkilerden kaçınmalarına ve bunları ele almalarına yardımcı olabilir. Kılavuz, aynı zamanda, sorumlu iş davranışları için gerekli öznenin gösterilmesi konusunda hükümler ve paydaşlar arasında ortak bir anlayışı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Rehber, BM Ticaret ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri ve ILO Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politikaya İlişkin Üç Taraflı İlkeler Bildirgesi de durum tespiti tavsiyeleri içerir ve bu Kılavuz, işletmelerin bunları uygulamasına yardımcı olabilir. Kılavuz, 31 Mayıs 2018 tarihinde Konsey düzeyindeki yıllık OECD Bakanlar Toplantısı sırasında kabul edilmiştir.

2019

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi tarafından Şirketler ve İnsan Hakları Çalıştayı düzenlenmiştir.

2019

ILO Tools and resources for business on child labour raporunu yayınladı.

2019

ILO Sosyal Diyaloğun Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Katkısı raporunu yayınladı.

2019

OECD Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting raporunu yayınlamıştır.

2019

İnsan Hakları ve İş Dünyası Forumu'nda Finlandiya AB Başkanlığı İnsan Hakları ve İş Dünyası için bir AB Eylem Planı çağrısında bulunmuştur. Bu çağrı pek çok NGO ve şirket tarafından desteklenmiştir. Bir ülkenin böyle bir çağrıda bulunmuş olması oldukça önemlidir.

2020

Türkiye İnsan Hakları Vakfı "Yeni Bir İnsan Hakları Hareketine Doğru: Küresel İnsan Hakları Krizi Karşısında Ne Yapmalı?" konulu uluslararası sempozyum düzenlemiştir.

2013

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi "İş Dünyası ve İnsan Hakları" konferansını düzenlemiştir.

2013

Global Compact Türkiye'de Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi Çalışma Grubu kurulmuştur. BM bünyesindeki İş Dünyası ve İnsan Hakları Çalışma Grubu, şirketlerin Rehber İlkeleri ne derece kullandığı ile ilgili olarak yaptığı araştırmada katılımcı 153 şirketin dörtte üçünün Rehber İlkelerden haberdar olduğu ve şirketlerin yardım fazlasının kamuya açılmış bir insan hakları taahhüdünün bulunduğunu tespit etmiştir.

2014

AB Hukuk İcin Ticaret Stratejisi

Bu strateji ticaret politikasını daha sorumlu hale gelecek, yani daha etkili, daha şeffaf olacak ve sadece çıkarlarımızı değil, aynı zamanda değerleri de korumaya yönelik bir belge niteliğinde hazırlanmıştır.

2014

ILO Şirketler İçin İyi Uygulama Notları raporunu yayınlamıştır.

2013

ABD İnsan Hakları Uygulamaları Üzerine Ülke Raporları 2013-2019 yılları arasında yayınlanmıştır.

2012

Global Compact Türkiye ilk Genel Kurulu'nu düzenlemiştir.

2012

BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) sürdürülebilir gelişme için yeni yatırım politikaları çerçevesinde Rehber İlkeleri temel referans noktası olarak kabul etmiştir.

2013

ILO'nun bir çalışma grubu olan FUNDAMENTALS 2013 yılında, Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Program (IPEC) ile bir araya gelmiştir. Bu birim, işyerinde temel ilkelerin ve hakların gerçekleştirilmesini desteklemek için politikalar ve eylemler üzerinde bir merkez olarak hizmet etmektedir. FUNDAMENTAL üye Devletleri, işveren ve işçi örgütleri ve ulusal görev taahhütleri de dahil olmak üzere ilgili mevzuat ve kurumların güçlendirilmesini kolaylaştırarak, işyerinde temel ilke ve haklara saygı duyma, bunları geliştirme yükümlülüklerini yerine getirmeleri için destekler. Birim, Yıllık İnceleme Raporları, Global Raporlar ve Projeler yapmaktadır.

2020

ILO COVID-19 ve İş Yerinde Temel İlke ve Haklar

ILO Koronavirüs pandemisi sonrasında iş yerinde temel ilkelerin ve hakların korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışma yaşamındaki krizlerin acil ve uzun vadeli müdahaleler için rehber yayınlamıştır.

2020

Balklı gemilerinde çalışma koşullarının denetlenmesi ilişkin ILO eğitim paketi yayınlamıştır.

2020

ILO Sri Lanka'da ev işleri ve insana yakışır iş raporu yayınladı.

2020

ILO Vietnam'daki gazetecilere yönelik zorla çalıştırma ve adil işe alım hakkında rehberi yayınlamıştır.

2020

Türkiye İnsan Hakları Vakfı "Yeni Bir İnsan Hakları Hareketine Doğru: Küresel İnsan Hakları Krizi Karşısında Ne Yapmalı?" konulu uluslararası sempozyum düzenlemiştir.

2021

Etkiniz AB Programı tarafından İş Dünyasında İnsan Hakları Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

2020

ILO COVID-19 çocuk işçiliği ve zorla çalıştırma üzerindeki etkisine yönelik raporu yayınlamıştır.

© Bu yayın Hollanda Büyükelçiliği MATRA desteğiyle yürütülen bir proje kapsamında hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Kalkınma Bakanlığı sorumlu olup herhangi bir şekilde Hollanda Büyükelçiliği'ne bir görüşün yansımaktadır. Tasarım: Karsin Grafik Tasarım Kasım 2021